

VELİ ETKİNLİĞİ	
Etkinliğin Adı	Eğitici Hikâyeler
Yeterlik Alanı	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım/Hafta	Ergenlik Dönemine Karşı Farkındalık Artar
Sınıf Düzeyi (Hedef Kitle)	Ortaokul Öğrencilerinin Velileri İçin
Yöntem-Teknik	Anlatım
Araç-Gereçler	<p>Hikâyeler</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kavanozdaki Taşlar 2. Üç İhtiyar 3. Beni Kandıramazsınız 4. Ali'yi Tanıyor musunuz? 5. Siz Hiç Hayallerinizden Sıfır Aldınız mı? 6. Baba Nasihati 7. Hayat Tecrübedir 8. Hintli Usta ve Çırağı 9. Bir Saatini Alabilir miyim? 10. Bir Gün Mutlaka 11. Köprü 12. Kızılderili Bilge 13. Ne Yetiştiriyoruz? 14. Kurbağa Yarışı 15. Çocuklar 16. Zorluklardan Gelen Başarı 17. Bilge ve Köpek 18. Beyaz At ve Hükümdar 19. Tahtadaki Çivi 20. Metrodaki Kemancı 21. Bambu Ağacının Hikâyesi. 22. Kurabiye Hırsız 23. Başarının Sırrı 24. 4 Mahalleli Kasaba 25. Doktorun Kızı 26. Dünyanın Yedi Harikası 27. "Pulsuz Dilekçe"
Uygulayıcı	
Süreç (Uygulama Basamakları)	<p>ÖNSÖZ</p> <p>Değerli anneler-babalar-öğretmenler,</p> <p>Bir çocuğun yaşamından sorumlu olmak, bir çocuğa rehber olmak içinde zorluklar olan bir durumdur. Bir çocuğu yetiştirmek, bir çocuğa bir davranışı ya da bilgiyi öğretmenin bir kuralı da yoktur. Bazen çocuklar kendiliğinden öğrenir bazen de planladığımız şekilde öğrenir. Bu süreçte neyi doğru neyi</p>

yanlış yaptığımızı bilemediğimiz zamanlar vardır. Bazen kendimizden emin olarak yaptığımız bir şeyi bir zaman sonra tamamen terk edebiliriz. Bazen çabalarımızın sonuçsuz kaldığını düşünürüz. Emin olmamız gereken bir şey var ki, bir insanın yetişmesinin yıllar aldığıdır. İyi niyetimiz eksilmeden ve sabırla çocuklarımızın ve öğrencilerimizin yaşamında izler bırakmaya çalışmamızdır.

Sabır, kararlı olma, esneklik, destek olma, anlayışlı olma ve öğrenme çabası bir yetişkin olarak sahip olmamız gereken özelliklerdir. Bu şekilde çocuklarımızın yaşamında daha değerli anlar bırakırız. Onları etkileriz, onlara kendimizi sevdirebiliriz ve güçlü bağlar kurabiliriz.

Bir düşünelim şimdi: Hepimizin çocukluğunda izler bırakan insanlar vardır. Sevdiğimiz, destek aradığımız, vakit geçirmek istediğimiz ve özlediğimiz.... Acaba çocuklarımız ve öğrencilerimiz için böyle bir miyiz?

Elbette dört dörtlük bir öğretmen ve ebeveyn olamayız. Ancak bunun için çabalayan yetişkinler olabiliriz.

Çocuklarınızla ve öğrencilerinizle olan uzun ve zorlu yolculuğunuzda sizlere eşlik edecek öyküleri topladık. Bu öykülerin sizlerin, çocuklarınızın ve öğrencilerinizin yaşamında olumlu değişimler ve izler bırakması dileklerimizle iyi okumalar **dileriz**.

SONSÖZ

Değerli anneler-babalar-öğretmenler,

Hikâyelerimizi okuduğunuz için teşekkür ederiz. Hikâyelerimizi eşlerinizle, arkadaşlarınızla, çocuklarınızla paylaşın. Sosyal medyada, arkadaş meclislerinde konu edin. Sizin yaşamında izler bıraktığı kadar, başka insanların da hayatlarında izler bıraksın. Sevdiklerinizle kritik edin ve kendi yaşamında iz bıraktığı noktaları fark edin.

BİRİCİK ÇOCUKLARIN ANNELERİ BABALARI, ÖĞRETMENLERİ...

ONLARI SEVGİSİZ BIRAKMAYIN.

**Etkinliği
Geliştiren**

Psikolojik Danışman Ahmet HÖBEK

HİKÂYELER

KAVANOZDAKİ TAŞLAR

Bu yazıda anlatılan hikâye gerçektir ve Kellog Business School'da (Northwestern üniversitesi) İş İdaresi yüksek lisans öğrencileri ile Zaman Yönetimi dersi profesörü arasında geçer.

Profesör sınıfa girip karşısında duran dünyanın en seçilmiş öğrencilerine kısa bir süre baktıktan sonra; "Bugün Zaman Yönetimi konusunda deneyle karışık bir sınav yapacağız" der.

Kürsüye yürür, kürsünün altından kocaman bir kavanoz çıkarır. Arkadan, kürsünün altından bir düzine yumruk büyüklüğünde taş alır ve onları büyük bir dikkatle kavanozun içine yerleştirmeye başlar. Kavanozun daha başka taş almayacağına emin olduktan sonra öğrencilerine döner ve "Bu kavanoz doldu mu?" diye sorar.

Öğrenciler hep bir ağızdan "Doldu" diye yanıt verirler.

Profesör "Öyle mi?" der ve kürsünün altına eğilerek bir kova mıcır çıkarır. Mıdırı kavanozun ağzından yavaş yavaş döker. Sonra kavanozu sallayarak mıcırın taşların arasına yerleşmesini sağlar. Sonra öğrencilerine dönerek bir kez daha "Bu kavanoz doldu mu?" diye sorar.

Bir öğrenci "Dolmadı herhâlde" diye cevap verir temkinli bir şekilde.

"Doğru" der profesör ve gene kürsünün altına eğilerek bir kova kum alır ve yavaş yavaş tüm kum taneleri taşlarla mıcırın arasına nüfuz edene kadar döker. Profesör bir kez daha öğrencilerine döner ve "Bu kavanoz doldu mu?" diye sorar yeniden.

Tüm sınıftakiler bir ağızdan "Hayır" diye bağırlar.

"Güzel" der profesör ve kürsünün altına eğilerek bir sürahi su alır ve kavanoz ağzına kadar doluncaya dek suyu boşaltır. Sonra öğrencilerine dönerek "Bu deneyin amacı neydi?" diye sorar.

Bir öğrenci hemen "Zamanımız ne kadar dolu görünürse görünsün, daha ayırabileceğimiz zamanımız mutlaka vardır" diye yanıtlar heyecanla.

"Hayır" der profesör, "bu deneyin esas anlatmak istediği" eğer büyük taşları baştan yerleştirmezsen küçükler girdikten sonra büyükleri hiç bir zaman kavanozun içine koyamazsın" gerçeğidir.

Öğrenciler şaşkınlık içinde birbirlerine bakarken profesör devam eder:

"Nedir hayatınızdaki büyük taşlar? Çocuklarınız, eşiniz, sevdikleriniz, arkadaşlarınız, eğitiminiz, hayalleriniz, sağlığınız, bir eser yaratmak, başkalarına faydalı olmak, onlara bir şey öğretmek! Büyük taşlarınız belki bunlardan birisi, belki bir kaçı, belki hepsi.

Bu akşam uykuya yatmadan önce iyice düşünün ve sizin büyük taşlarınız hangileridir iyi karar verin. Bilin ki büyük taşlarınızı kavanoza ilk olarak yerleştirmezseniz hiç bir zaman bir daha koyamazsınız, o zaman da ne kendinize, ne de çalıştığınız kuruma, ne de ülkenize faydalı olursunuz. Bu da iyi bir iş adamı, gerçekte de iyi bir adam olmayacağınızı gösterir."

ÜÇ İHTİYAR

Bir kadın evden çıktığında bahçede bembeyaz sakalları olan üç yaşlı adamın oturduğunu gördü. Adamları tanıyamıyordu, içinden onların fakir ve aç olabilecekleri düşüncesi geçti: Sizi tanıyorum, ama aç olmalısınız. Lütfen içeri buyurun, size yiyecek bir şeyler ikram edeyim. Evin erkeği içerde mi? diye sordu yaşlılar. Hayır, evde değil. O zaman içeri giremeyiz. Bunu söyledikten sonra bahçede oturmaya devam ettiler.

Akşam kocası eve geldiğinde, kadın olan biteni ona anlattı. Bunun üzerine, adam eşine ihtiyarları eve davet etmesini söyledi. Kadın bahçeye çıkıp, hala orada bekleyen sevimli ihtiyarlara:

-Buyurun, içeri gelin. Bakın, eşim de evde diye seslendi.

Ama ihtiyarların cevabı biraz şaşırtıcıydı:

Biz hep birlikte bir eve girmeyiz!

-Neden? diye sordu kadın.

İhtiyarlardan birisi açıkladı. Arkadaşlarından birine işaret ederek;

-Onun adı Zenginlik; dedi. Sonra diğerini gösterip;

-Onun ki de Mutluluk; deyip ekledi:

Benimki ise Kanaat. Şimdi içeri girip eşinizle konuşun ve evinizde hangimizi istediğinize karar verin.

Kadın eve girdi ve kendisine söylenenleri eşine aktardı. Adam mutluluktan uçacaktı. Aman ne kadar güzel! Bu ihtiyarları Allah gönderdi bize. Hemen Zenginliği içeri buyur edelim. Evimizi hazinelerle doldursun;

Karısı biraz daha duygusal yaklaşarak;

-Ama efendi; diye itiraz etti. Neden mutluluğu davet etmiyoruz? Onlar tatlı tatlı tartışırken, araya akli başında genç kızları girdi. Bir taraftan pencereden ihtiyarları seyrederken, diğer taraftan "Bence dedi. En iyisi kanaati eve almak. Çünkü bu zamanda en az bulunan şeyi getirecek bize.

Biraz düşündükten sonra, anne-baba da kızlarının fikrini benimsediler. Ve kadın dışarı çıkıp ihtiyarlara seslendi:

Hanginiz kanaatti? Lütfen o buyursun ve misafirimiz olsun. Kanaat kalktı ve eve doğru yürümeye başladı. O sırada, diğer iki ihtiyarda ayağa kalkıp onu izlemeye başladılar. Şaşırان kadın mutluluk ve zenginliğe sordu:

-Ben sadece kanaati davet etmiştim. Siz neden geliyorsunuz?

Yaşlı adamlar cevap verdiler:

-Eğer mutluluk ya da zenginliği davet etmiş olsaydınız, diğer ikimiz dışarıda bekleyecektik, ama kanaati davet ettiğiniz için biz de geliyoruz. Çünkü o nereye giderse biz de oraya gideriz. Nerede kanaat varsa, orada mutluluk ve zenginlik vardır. Kanaat bitmez tükenmez bir hazine olduğu gibi, mutluluğun da ana kaynağıdır.

BENİ KANDIRAMAZSINIZ

Bir zamanlar bir ailenin ikiz çocukları varmış.

İkizlerden birisi çok iyimser, öteki ise çok kötümsermiş.

Çocuklarının bu durumundan endişelenen aile onları civardaki bir psikoloğa götürmüş.

Psikolog aileye ikizlerin ruh halini dengelemek üzere bir plan önermiş:

“Gelecek yaş günlerinde onlara hediyelerini ayrı odalarda verin. Kötümser olana alabileceğiniz en güzel hediyeleri, iyimser olana ise bir kutunun içine at pisiği koyarak onu verin” demiş.

Anne ve baba psikoloğun söylediklerini aynen uygulamışlar ve hediyelerini ayrı odalarda verdikten sonra karamsar olan çocuğun kapısına giderek dinlemeye başlamışlar.

Çocuk, dışarıdan rahatlıkla duyulabilecek bir sesle mutsuz bir halde söyleniyormuş:

“Bu bilgisayarın rengini de hiç beğenmedim. Eminim bu hesap makinesi iki günde bozulur. Bu oyunu zaten hiç sevmem. Arkadaşımın oyuncak arabası bundan çok daha büyük.”

Parmaklarının ucunda diğer çocuğun kapısına giderek kapıyı usulca araladıklarında karşılaştıkları manzara karşısında çok şaşırılmışlar. Çocuk elindeki pislik kutusunu havaya fırlatıyor ve neşe içinde:

“Beni kandıramazsınız, bu kadar pisliğin olduğu yerde mutlaka bir tay ya da midilli vardır, mutlaka vardır!” diye bağıriyormuş.

"Mutluluğumuz karşılaştığımız olaylar kadar bizim o olaylara bakış tarzımıza da bağlıdır."

ALİ'Yİ TANIYOR MUSUNUZ?

Ali, cuma günü okuldan ayrılırken daha önceki haftalardan eksik kalan çalışmalarını tamamlamak, hafta içi başlayacak sınavlara hazırlanmak için hafta sonunun çok iyi değerlendirmeye karar vermişti. Cuma akşamüstünü ve geceyi iyi geçirdi. Müzik dinledi,, televizyon izledi. Gece geç saatte yattı. Cumartesi

günü de arkadaşlarıyla birlikte oldu, gezindi, zamanın akıp gittiğini fark etmedi. Sözünde durmadığı için huzursuzluk da duydu. Önünde koskoca bir pazar günü olduğunu düşünerek bu duygusunu bastırdı. Ali, Pazar sabahı 8.30'da uyandı. Güzel bir tatil kahvaltısı yaptı. Gazeteleri okuduktan sonra ders çalışmaya karar verdi. Gazeteler bittiğinde saat 10.30 olmuştu. Televizyonda tatil sinemasına bir göz atıp çalışma odasına çekilmek istedi. Film çok güzeldi. Öğleden sonra çalışabileceğini düşünerek oturup filmi izledi. Film 12.30'da bitti. Yemek saati gelmişti. Karnını doyurdu, çalışma odasına yöneldi. Gözü televizyonda naklen verilen futbol maçına takıldı. Çok çekişmeli geçen önemli bir maçtı. Maçtan sonra çok sıkı bir çalışma sergileyeceği konusunda kendi kendisine söz verdi. Maç bittikten sonra annesi çayın hazır olduğunu söyledi. Çayını içtikten sonra Ali'nin üzerine bir ağırlık çöktü. Haftanın yorgunluğu, maçın gerginliği, çayla birlikte yenilenler Ali'yi gevşetmişti. Ali, bu yorgunlukla verimli çalışamayacağını düşünerek dinlenmeye karar verdi. Kanepeye uzandı, tatlı bir uykuya daldı. Saat 18.00'de Ali uyandı. İçinde görevini ihmal eden insanların huzursuzluğu vardı. Bu sırada televizyonda en sevdiği dizi başladı. Akşam yemeğinden sonra çalışabileceğini düşünerek diziyi de izledi. Akşam yemeğini yedi. Bundan sonra yapılacak çalışmanın verimli olamayacağını, sabah dinlenmiş olarak kalkamayacağını düşündü. Ali, çalışmayı bir sonraki haftaya ertelerek odası yöneldi. Çok uykusu vardı. Şimdi sizlere bir sorumuz var. Öykünün kahramanı Ali'yi tanıyor musunuz? Daha doğrusu içinizde Ali'yi tanımayan var mı? Herkesin içinde Ali'den bir parça yok mu? Bu öyküyü okuduktan sonra oturup bir düşünün. Kendinize bir hedef belirlediniz. Hedefinize doğru ilerlerken Alileşmeyin. "Kendi kendinizi yönetmeyi, olumsuz düşüncelere dur demeyi öğrenirseniz amacınıza ulaşırsınız." Seçim sizin...

SİZ HIÇ HAYALLERİNİZDEN SIFIR ALDINIZ MI?

Bu öykü, çiftlikten çiftliğe, yarıştan yarışa koşarak atları terbiye etmeye çalışan gezgin bir at terbiyecisinin genç oğluna kadar uzanır. Babasının işi nedeniyle çocuğun orta öğretimi kesintilere uğramıştı. Orta ikideyken, büyüdüğü zaman ne olmak ve yapmak istediği konusunda bir kompozisyon yazmasını istedi hocası. Çocuk bütün gece oturup günün birinde at çiftliğine sahip olmayı hedeflediğini anlatan 7 sayfalık bir kompozisyon yazdı. Hayalini en ince ayrıntılarıyla anlattı. Hatta hayalindeki 200 dönümlük çiftliğin krokisini de çizdi. Binaların, ahırların ve koşu yollarının yerlerini gösterdi. Krokiye, 200 dönümlük arazinin üzerine oturacak 1000 metrekairelik evin ayrıntılı planını da ekledi. Ertesi gün hocasına sunduğu 7 sayfalık ödev, tam kalbinin sesiydi. İki gün sonra ödevi geri aldı. Kâğıdın üzerinde kırmızı kalemle yazılmış kocaman bir “0” ve “Dersten sonra beni gör” uyarısı vardı. “Neden “0” aldım?” diye merakla sordu hocasına, çocuk. “Bu senin yaşında bir çocuk için gerçekçi olmayan bir hayal” dedi, hocası. Paran yok. Gezginci bir aileden geliyorsun. Kaynağınız yok. At çiftliği kurmak büyük para gerektirir. Önce araziyi satın alman lazım. Damızlık hayvanlar da alman gerekiyor. Bunu başarman imkânsız ve ekledi: “Eğer ödevini gerçekçi hedefler belirledikten sonra yeniden yazarsan, o zaman notunu yeniden gözden geçiririm.” Çocuk evine döndü ve uzun uzun düşündü. Babasına danıştı. “Oğlum” dedi babası “Bu konuda kararını kendin vermelisin. Bu senin hayatın için oldukça önemli bir seçim!” Çocuk bir hafta kadar düşündükten sonra ödevini hiçbir değişiklik yapmadan geri götürdü hocasına. “Siz verdiğiniz notu değiştirmeyin” dedi. “Ben de hayallerimi.”

O orta 2 öğrencisi, bugün 200 dönümlük arazi üzerindeki 1000 metrekairelik evinde oturuyor. Yıllar önce yazdığı ödev şöminenin üzerinde çerçevesiz olarak asılı. Öykünün en can alıcı yanı şu: Aynı öğretmen, geçen yaz 30 öğrencisini bu çiftliğe kamp kurmaya getirdi. Çiftlikten ayrılırken eski öğrencisine “Bak” dedi, “Sana şimdi söyleyebilirim. Ben senin öğretmeninken, hayal hırsızıydım. O yıllarda öğrencilerimden pek çok hayal çaldım. Allah’ tan ki, sen, hayalinden vazgeçmeyecek kadar inatçıydın.”

BABA NASİHATI

Bir baba ile kızı dertleşiyormuş. Kız babasına, çok sıkıntı çektiğinden, sorunlarla baş edemediğinden bahsetmiş.

Babası kızını dinlemiş, kızını mutfağa götürmüştü.

– Gel, sana bir şey göstereceğim!

Ünlü bir aşçı olan baba, ocağa üç tane eşit büyüklükte kap koymuş, üçüne de eşit su koymuş ve üçünün de altını aynı miktarda yakmış. Ve birinci kaba bir havuç, diğerine bir adet yumurta, diğerine ise bir avuç çekilmemiş kahve çekirdeği koymuş. Ve her üçünü de tam 20 dakika pişirmiş. Daha sonra ateşi kesmiş. Sonra masaya 2 tane tabak bir tane de boş bardak koymuş. İlk önce haşlanmış havucu alıp bir tabağa koymuş. Sonra pişmiş yumurtayı diğer tabağa koymuş. Sonra da suya iyice sinmiş ve tam kıvamında kahve görüntüsü olan kahveyi de alıp bir bardağa boşalttıktan sonra kızına dönerek,

– Kızım, söyle bakalım ne görüyorsun?

Kızı;

– Havuç, yumurta ve kahve

Kızını masaya iyice yaklaştıran baba bunlara daha yakından bakmasını istemiş. Kızının şaşkınlığını gören baba, anlatmaya devam etmiş:

– Havuç haşlandığı için yumuşak bir hal aldı. Yumurta, artık pişmekten içi katılaşmış sert bir hale geldi. Kahve ise, harika olmuş. Tadı da çok hoş.

Kız, iyice şaşırarak sormuş;

– Baba, bunu bana niçin gösteriyorsun?

Babası;

– Hepsi aynı şekil kapta, aynı sıcaklıkta, aynı dakika pişti. Fakat hepsi bu etkiye farklı tepki verdiler. Havuç ilk başta sertti, güçlü idi; ama kaynatılınca yumuşadı, güçsüzleşti, çözüldü. Yumurta çok kırılıyordu, hafifçe dokunsan çatlayabiliyordu; ama kaynatılınca içi sertleşti, hatta katılaştı. Bir avuç çekilmemiş kahve ise yine sertti, hepsi birbirine benziyordu. Fakat ısıtılınca ne oldu; bu kahve çekirdekleri, ısındılar, gevşediler ve içinde oldukları suya yayıldılar. Suyu eşsiz bir tat da bir kahveye çevirdiler. Şimdi söyle bakalım kızım sen hangisinin? Zorluklarla karşılaştığın zaman nasıl tepki gösteriyorsun?

Havuç gibi sıkıntılara, problemlere rast gelince çözüyor musun, benliğini koruyamıyor musun?

Yumurta gibi katılaşıyor, başta kendin olmak üzere kimseye faydan dokunmuyor mu? Kahve gibi kendini bitirmek uğruna, kendini ateşe atma pahasına diğer insanlara mutluluk veren, huzur veren, ağızlarına lezzet veren bir sevgi kaynağı mısın?

Hayat akarken hayata bakış açınız sıkıntılara karşı duruşunuzu belirler.

HAYAT TECRÜBEDİR

Sene 1993 ay Kasım şarıl şarıl yağmurun yağdığı, havanın insanların yolda yürümesine bile engel olduğu bir günde hayata merhaba demişti Fidan, o da her küçük bebek gibi, ümitlerle doğmuştu. Ne yazık ki babası sigara bağımlısıydı. Küçük kızını kucağına bile aldığı bir elinde sigara olurdu. Fidan çok küçük yaşlarda tanışmıştı sigarayla, annesi hep babasına kızıyor, kızlarının yanında sigara içmemesi konusunda uyarıyordu. Seneler geçtikten sonra Fidan, büyüyüp olgunlaşmış genç bir kız olmuştu. Tam deli dolu zamanlarıydı.

Bu günleri yaşarken bir trafik kazasında annesini kaybetti. Annesi, Fidan için tutunacak bir dal, yaslanılacak bir omuzdu ama artık o dal kırılmış, o omuz çökmüştü. Bu dönemler Fidan için izdirap gibi geçiyordu. Annesini kaybedince sanki bir boşluğun içine düşmüştü, kötü arkadaşlıklar kurmuştu, bu arada da sigaraya başlamış, derdini ve sıkıntılarını sigara içerek gidermeye çalışıyordu. Babası durumun farkındaydı ama annesini yeni kaybettiği için üzerine gitmiyor, engellemiyordu.

Sigara bizlerden birisini daha içine çekmişti. Zamanla sigara Fidan için en iyi dost haline gelmişti. Fidan için sokaklar da cazip yerlerdi, Fidan iyice kopuk bir hayat yaşamaya başlamıştı. Bir gece yarısı dar bir sokakta arkadaşlarıyla sigara içerken, uzaklardan bir çocukla göz göze geldi. Bir süre öyle kaldıktan sonra çocuğun yanına giderek kendisine bir şey mi söylemek istediğini sordu bu arada da elinde sigara vardı. Çocuğa konuşuyor ama cevap alamıyordu küçük çocuk gözlerini dikmiş sadece bakıyordu sonra Fidan'ın elinden sigarayı alıp yere attı. Fidan kızgınlıkla tam çocuğa bir şey söyleyecekken çocuk, cebinden sigara paketleri çıkararak Fidan'a uzattı. Bazılarının içinde sigara bile vardı. Fidan bir pakete baktı bir çocuğa, bu yaşta sigara içip bir de göstermeye utanmıyor musun? demek geldi içinden ama söylemeye yüzü yoktu çünkü kendisi de öyleydi. Sadece içtiğin sigaraların paketlerini neden atmıyorsun? Ne işine yarıyor diyebildi. Çocuk gözlerinden yaş gelerek cevapladı ben, bunları sokaktaki insanlardan alıyorum ama içmek için değil sırf onlardan bir sigara azalsın da en azından bir tane eksik içsinler diye dedi. Fidan hiçbir şey diyemedi ama sanki bakışları neden sorusunu soruyordu. Çocuk ben hem annemi, hem de babamı bunun uğruna verdim diğer insanlar da onlar gibi olmasın diyerek sözlerine devam etti. Sen de; kendini, çevrendeki insanları, en önemlisi de kendi geleceğini düşünüyorsan vazgeçmelisin dedi. Fidan bu sözler karşısında donup kalmıştı sanki karşısındaki küçük bir çocuk değil de kocaman bir adammış gibi konuşuyordu. Ama onu konuşturan büyüklüğü ya da küçüklüğü değil tecrübeleri ve çektiği acılardı.

Sigara dünyamızdaki herkesi etkisi altına almış durumda, çevremizdeki insanlara neden içiyorsunuz diye sorduğumuzda zevkten diyorlar. Hiç insan zevk olsun diye kendisine zarar verir mi? Zevk olsun diye kolunuzu, bacağınızı kırar mısınız? Midenize, böbreğinize zarar verir misiniz? Muhtemelen bu soruya herkes hayır cevabını verecektir. Eee o zaman sigara da farkında olmadan bunları yapmaktır zaten. Hiç zarar vermiyor gibi görünse de insanı içten içe kemiren mikrop...

Bu sözler Fidan'ı derinden etkilemiş, göremediklerini görmesini sağlamıştı. Kendisiyle baş başa kalıp, kendi sınavından geçmesinde yardımcı olmuştu. O kapalı kutudan çıkmasını sağlamıştı. Günlerden sonra o, çocuğu bularak yanına gitti, çocuğun gözü önünde sigara paketini ezdi ve çocuğa gerçekleri

görmesini sağladığı için teşekkür etti. Bir daha da eline almadı. Hem sigaraya bir kişi daha gol atmış, hem de bir kişi daha kendisini öldürmekten vazgeçmişti.

Tek ümidim her sigara kurbanının karşısına böyle çocuklar çıkması. Sanki hep sigarayı kötüledim, ama iyi bir şey de var sigara yaşlandırmaz (yaşlandırmadan öldürür).

HİNTLİ USTA VE ÇIRAĞI

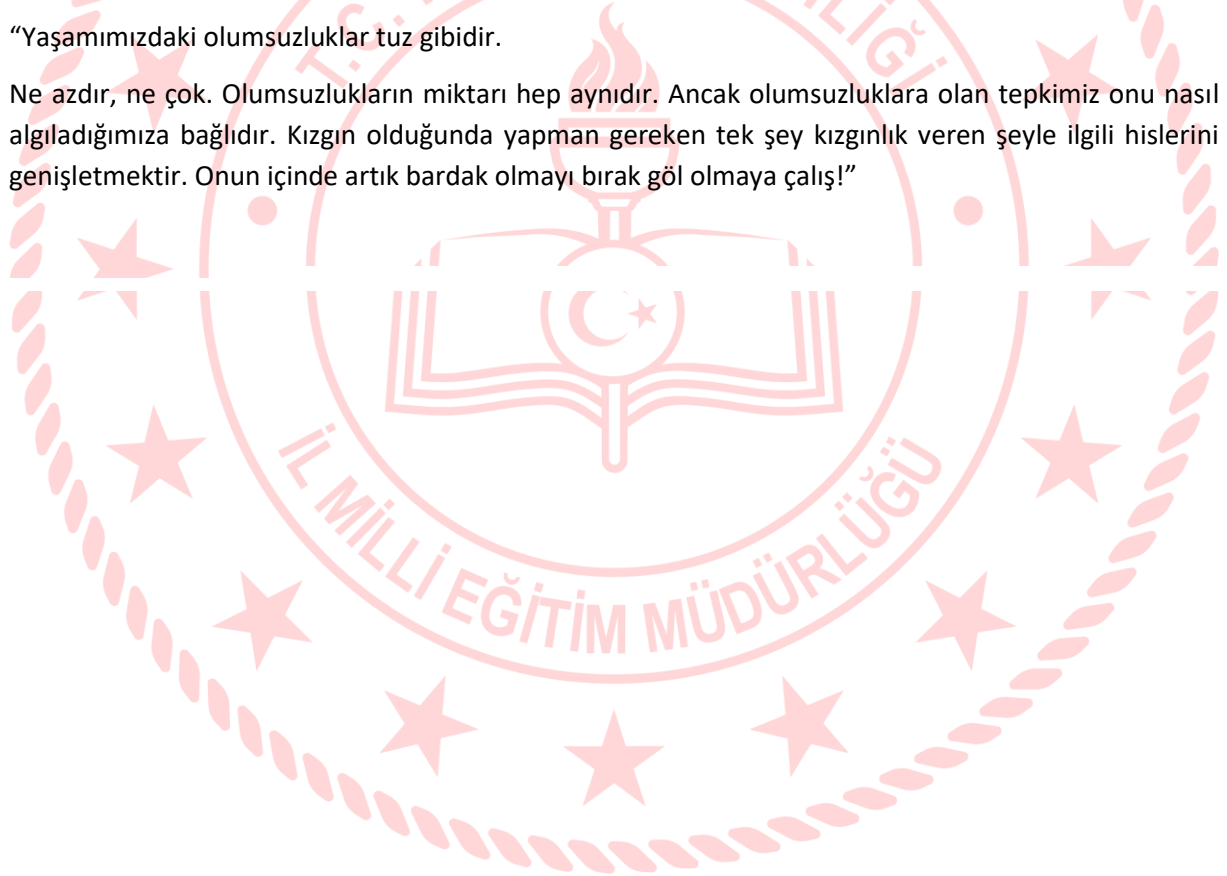
Yaşlı bir Hintli Usta çırağının sürekli her şeye kızmasından bıkmıştı. Bir gün çırağını tuz almaya gönderdi. Hayatındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde, yaşlı usta ona bir avuç tuzu bir bardak suya atıp içmesini söyledi. Çırak yaşlı adamın söylediğini yaptı, ama suyu içer içer ağzındakileri tükürmeye başladı. “Tadı nasıl?” diye soran yaşlı adama öfkeyle “acı” diye cevap verdi. Usta çırağını kolundan tutarak dışarı çıkardı ve sessizce az ilerdeki gölün kıyısına götürdü.

Çırağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden içmesini söyledi. Söyleneni yapan çırak, ağzının kenarından akan suyu koluyla silerken usta aynı soruyu sordu? “Tadı nasıl?” “Ferahlattı” diye cevap verdi genç çırak. “Tuzun tadını aldın mı?” diye sordu yaşlı adam. Hayır” diye cevap verdi genç çırağı. Bunun üzerine yaşlı adam genç çırağın yanına oturdu ve ona şöyle dedi:

“Yaşamımızdaki olumsuzluklar tuz gibidir.

Ne azdır, ne çok. Olumsuzlukların miktarı hep aynıdır. Ancak olumsuzluklara olan tepkimiz onu nasıl algıladığımıza bağlıdır. Kızgın olduğunda yapman gereken tek şey kızgınlık veren şeyle ilgili hislerini genişletmektir. Onun içinde artık bardak olmayı bırak göl olmaya çalış!”

BİR SAATİNİ ALABİLİR MİYİM?

Adam yorgun argın eve döndüğünde 5 yaşındaki çocuğunu kapının önünde beklerken buldu. Çocuk babasına, 'Baba bir saatte ne kadar para kazanıyorsun' diye sordu...

Zaten yorgun gelen adam, 'Bu senin işin değil' diye cevap verdi. Bunun üzerine çocuk 'Babacığım lütfen, bilmek istiyorum' diye üsteledi. Adam 'İllâ bilmek istiyorsan bir saatte 20 lira kazanıyorum' diye cevap verdi.

Bunun üzerine çocuk 'Peki bana 10 lira borç verir misin' diye sordu. Adam iyice sinirlenip, 'Benim senin saçma oyuncaklarına veya benzeri şeylerine ayıracak param yok. Hadi, derhal odana git ve kapını kapat' dedi.

Çocuk sessizce odasına çıkıp kapıyı kapattı. Adam sinirli sinirli; 'Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder.' diye düşündü.

Aradan bir saat geçtikten sonra adam biraz daha sakinleşti ve çocuğa parayı neden istediğini bile sormadığını düşündü, 'Belki de gerçekten lazımdı' Yukarı çocuğunun odasına çıktı ve kapıyı açtı. Yatağında olan çocuğa, 'Uyuyor musun' diye sordu. Çocuk 'Hayır' diye cevap verdi...

'Al bakalım, istediğin 10 lira. Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm. Ama uzun ve yorucu bir gün geçirdim' dedi... Çocuk sevinçle haykırdı, 'Teşekkürler babacığım'

Hemen yastığının altından diğer buruşuk paraları çıkardı. Adamın suratına baktı ve yavaşça paraları saydı. Bunu gören adam iyice sinirlenerek, 'Paran olduğu halde neden benden para istiyorsun? Benim, senin saçma çocuk oyunlarına ayıracak vaktim yok' diye kızdı.

Çocuk 'Param vardı ama yeterince yoktu' dedi ve yüzünde mahcup bir gülüncükle paraları babasına uzattı; 'İşte 20 lira, şimdi bir saatini alabilir miyim baba'

BİR GÜN MUTLAKA

Bir gün, çocuğum doğdu. O dünyaya geldiğinde, yetişmem gereken uçaklar ve ödenmesi gereken faturalarla meşguldüm. Ben uzaklardayken yürümeyi öğrendi. Konuşmayı da öyle. Ve biraz büyüdüğünde, "Senin gibi olmak istiyorum baba" demeye başladı. "Ben de büyüyünce senin gibi olacağım." İşyerine telefon açıp, "Baba, eve ne zaman geleceksin?" diye sorardı ikide bir. "Ne zaman geleceğimi bilmiyorum oğlum. Ama geldiğimde birlikte güzel bir vakit geçireceğimizden emin olabilirsin."

Yıllar öylece geçip gitti. Oğlum on yaşına geldi. Ona güzel bir top aldım. "Top için teşekkürler baba!" dedi, "Haydi oynayalım." "Bu hafta sonu tamamlamam gereken işler var" dedim. "Bugün olmaz, haftaya, tamam mı?" "Tamam" dedi, fakat yüzündeki gülümseme eksilmedi. "Büyüyünce baba" dedi, "ben de senin gibi olmak istiyorum."

Yıllar öylece geçip gitti. Oğlum önce ilkokuldan, sonra liseden, sonra üniversiteden mezun oldu. Bu durumda, başka birçok baba gibi, benim de söylemem gereken bir şeyler vardı. "Seninle gurur duyuyorum" oğlum dedim. "Gel, şöyle biraz oturalım; sana diyeceklerim var." Başını salladı ve gülümseyerek: "Arkadaşlara sözüm var baba" dedi. "Sen arabanın anahtarlarını verebilir misin bana? Sonra görüşürüz, oldu mu?"

Yıllar öylece geçip gitti. Emekli oldum. Artık bol bol vaktim vardı. Oğlum ise başka bir şehirde iyi bir iş bulmuştu, orada yaşıyordu. Bir gün ona telefon ettim. "Eğer sence de uygunsa, hafta sonu buraya gel de hasret giderelim" dedim. "Sevinirim baba" dedi. "Bir bakayım, müsait bir vakit bulabilirsem, gelirim. Ama şu sıralar işlerim çok yoğun. Fakat seninle görüşmeyi ben de istiyorum, baba." "Peki, ne zaman gelirsin oğlum?" "Ne zaman olur bilmiyorum, baba. Şimdi bir iş görüşmem var, ona yetişmem gerek. Sonra ararım seni. Geldiğimde birlikte güzel vakit geçireceğimizden emin olabilirsin."

Ve telefonu kapattığımda, oğlumun çocukluk hayalini gerçekleştirdiğini anladım. Çocukluk hayalini gerçekleştirdiğini... Örnek aldığı babasına benzediğini... Büyüyünce tıpkı babası gibi olduğunu...

KÖPRÜ

Bir zamanlar, birbirine bitişik iki çiftlikte yaşayan iki erkek kardeş vardı. Günlerden bir gün bu iki kardeş arasında bir anlaşmazlık baş gösterdi. İki kardeş arasında o zamana değin ilk kez görülen bu anlaşmazlık, giderek büyüdü ve kardeşler arasında ayrılığa neden oldu.

İki kardeş, birbirlerine yalnızca küsmekle kalmadılar, yıllardır ortaklaşa kullandıkları

tarım makinelerine değin sahip oldukları tüm araç gereçlerini ve mal varlıklarını da ayırdılar. Küçük bir yanlış anlama sonucu başlayan anlaşmazlığı izleyen ayrılık, giderek büyüyen bir uçuruma dönüştü ve en sonunda yerini, karşılıklı kullanılan hoş olmayan sözlere bıraktı. Bunun arkasından da beklenenler oldu ve kardeşler arasında önce şiddetli bir kavga, sonra da ürkütücü bir sessizlik yaşanmaya başladı.

Bir sabah, bu iki kardeşten büyüğünün kapısına bir usta geldi. Elinde büyük bir marangoz çantası vardı. Ev sahibinden geçici bir iş istedi:

“Yapılacak ufak tefek bir işiniz varsa, size yardımcı olmak isterim” dedi. “Elimden hemen her iş gelir. Birkaç gün çalışırım, işi bitiririm.”

Büyük kardeşin aklına o an bir “iş” geldi.

“Evet, sana göre bir işim var” dedi ve küçük kardeşinin çiftliğini işaret etti:

“Şu derenin karşısındaki çiftlik, komşumdur. Daha doğrusu, benim küçük kardeşime aittir o çiftlik. Geçen haftaya dek benim çiftliğimle onun çiftliği arasında bir otlak vardı. Sonra o, buldozeriyle oraya ırmak bendi yaptı ve şimdi aramızda, otlak yerine, çiftliklerimizi birbirinden ayıran bir dere var.”

İş isteyen adam, büyük kardeşin söylediklerini dikkatle dinledikten sonra sordu:

“Benden ne yapmamı istiyorsunuz?” dedi.

Büyük kardeş önce kuşkusunu, sonra da kararını açıkladı:

“Kardeşim bunu, bana acı vermek için yapmış olabilir” dedi. “Fakat şimdi ben, onun yaptığından daha büyük bir şey yapacağım.”

Bunları söyledikten sonra adamı aldı, ahırların olduğu yere götürdü ve duvarın dibinde yığılı duran kütükleri gösterdi:

“Senden, bu kütükleri kullanarak, iki çiftlik arasında üç metre yükseklikte bir çit yapmanı istiyorum” dedi. “Kaç gün çalışırsan çalış, nasıl yaparsan yap ama bana öyle bir çit yap ki, gözlerim kardeşimin çiftliğini artık görmek zorunda kalmasın.”

İş arayan usta, başını salladı:

“Sanırım durumu anladım, efendim” dedi. “Şimdi bana çivilerin, kazma küreğinin yerini gösterin ki hemen işime başlayayım.”

Büyük kardeş ustaya kazma, küreğinin ve çivilerin olduğu yeri gösterdikten sonra, alışverişi yapmak için kasabaya gitti.

Usta ise, tüm gün boyunca ölçerek, keserek, çivileyerek sıkı bir biçimde çalışmaya koyuldu.

Akşam güneş batarken o işini bitirmiş, çiftlik sahibi büyük kardeş ise alışverişini tamamlamış, kasabadan dönüyordu. Çiftliğe gelir gelmez ustanın yaptıklarına baktı ve şaşkınlıktan gözleri, yuvalarından fırlayacakmış gibi açıldı. Karşısında, yapılmasını istediği çit yoktu ama derenin bir yakasından öteki yakasına uzanan görkemli bir köprü vardı.

Biri kendi çiftliğinin toprağına, öteki küçük kardeşinin çiftliğinin toprağına oturtulmuş sağlam iki ayak üzerinde, yanlarındaki korkuluklarına varıncaya dek tüm ayrıntılarıyla yapılmış ve tam anlamıyla “usta işi” denilecek kusursuzlukta bir köprü uzanıyordu.

Büyük kardeş, hâlâ geçmeyen şaşkınlığıyla bu köprüyü seyrederken, karşıdan birinin geldiğini gördü. Dikkatle baktığında gelen kişinin, komşusu, yani küçük kardeşi olduğunu anladı.

Kardeşi, kollarını iki yana açmış olarak köprünün karşı ucundan kendisine doğru yürüyordu.

“Benim sana karşı yaptığım bunca haksızlığa ve söylediğim bunca kötü sözlere karşın sen, bu köprüyü yaptırarak ne denli iyi ve ne denli büyük bir insan olduğunu gösterdin” dedi ağabeyine. “Şimdi bir büyüklük daha yap ve sen de kollarını açarak bana gel...”

Köprünün iki ucundan ortaya doğru yürüyen kardeşler, köprünün ortasında bir araya geldiler ve özlemle kucaklaştılar.

Büyük kardeş bir ara arkasına baktığında, çantasını toplayıp, oradan ayrılmakta olan ustayı gördü.

“Gitme, dur, bekle” diye seslendi ona. “Sana yaptıracağım birkaç iş daha var, çiftliğimde...”

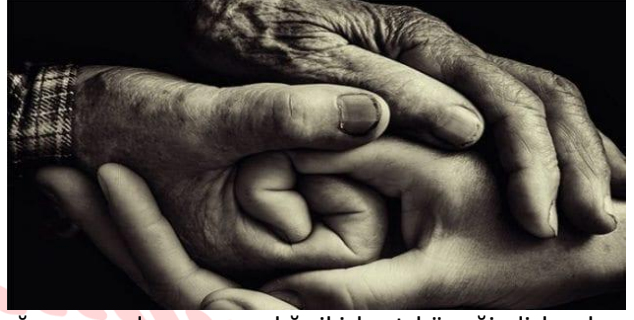
Usta gülümsedi:

“Ben buradaki işimi tamamladım, gitmem gerek” dedi ve ekledi:

“Yapmam gereken daha birçok köprü var.”

KIZILDERİLİ BİLGE

Yaşlı Kızılderili reisi ve torunu kulübelerinin önünde oturmuşlar, az ötede birbirleriyle boğuşup duran iki kurt köpeğini izliyorlardı. Köpeklerden biri beyaz, öteki siyahtı ve on iki yaşındaki çocuk kendisini bildiğinden bu yana o köpekler dedesinin kulübesi önünde boğuşup

duruyorlardı. Dedesinin sürekli göz önünde tuttuğu, yanından ayırmadığı iki kurt köpeğiydi bunlar. Çocuk kulübeyi korumak için bir köpeğin yeterli olduğunu düşünüyor, dedesinin neden ikinci köpeğe gereksinim duyduğunu ve renklerinin neden illa da siyah ve beyaz olduğunu anlamak istiyordu artık.

Torununun bu yöndeki sorusunu, yaşlı reis bilgece bir gülümsemeyle yanıtladı: "Onlar benim için iki simgedir yavrum." dedi; "Biri iyiliğin, öteki kötülüğün simgesidir. Aynen bu köpekler gibi, iyilik ve kötülük de içimizde sürekli bir savaş içindedir. Onları seyrettikçe ben hep bunu düşünürüm. Onun için sürekli yanımda tutarım onları."

Çocuk sözün burasına bir nokta koydu;

"Onların arasında bir savaş varsa, kazananı, kaybedeni de olmalı" dedi; yeniden sordu:

"Dede, sence hangisi kazanıyor bu savaşı?"

Reis, şu yanıtı verdi:

"Ben, hangisini daha çok beslersem, savaşı o kazanır."

NE YETİŞTİRİYORUZ?

Kapı komşum David'in beş ve yedi yaşında iki çocuğu var. Bir gün yedi yaşındaki oğlu Kelly'ye benzinle çalışan çim biçme makinesiyle nasıl çim biçildiğini öğretiyordu. Makineyi çim üzerinde nasıl döndüreceğini öğretirken eşi Jane, David'e bir soru sormak için içeri çağırıldı. David içeri girince Kelly makineyi çalıştırdı ve çimlerin ortasındaki çiçek tarhına daldı. Çiçek tarhi bir anda mahvolmuştu.

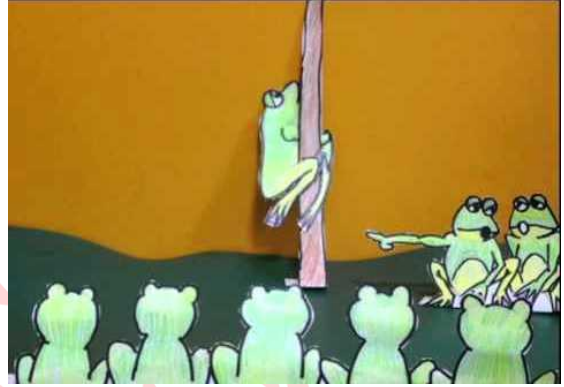

David döndüğünde gördüğü manzara karşısında çılgına döndü. Bütün komşuların çok beğendiği emekle kendi elleriyle yaptığı çiçek tarhi yoktu artık. David tam sesini yükseltmeye başlamıştı ki Jane dışarıya çıktı ve David'e **"David, çiçek değil, çocuk yetiştirdiğini unutma!"** dedi.

Jane bu sözleriyle bana ana baba olarak önceliklerimizin ne olduğunu çok güzel anımsattı. Çocukların kendileri ve benlik saygıları, kırabilecekleri ya da hasar verebilecekleri herhangi bir fiziksel nesneden çok daha önemlidir. Bir futbol topunun kırdığı bir cam, dikkat edilmediği için kırılan bir lamba ya da mutfakta elden kayıp, kırılan bir tabak zaten kırılmıştır. Çiçekler zaten ölmüştür. Verilen bu zararı, bir de ben çocuğumu inciterek, yaşam sevincini öldürerek iki katına çıkartmamalıyım.

KURBAĞA YARIŞI

Günlerden bir gün kurbağaların yarışı varmış. Hedef çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmakmış. Bir sürü kurbağa da arkadaşlarını seyretmek için toplanmışlar. Ve yarış başlamış. Gerçekte seyirciler arasında hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyormuş. Sadece şu sesler duyulabiliyormuş:

“Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!”

Yarışmaya başlayan kurbağalar kulenin tepesine ulaşamayınca teker teker yarışı bırakmaya başlamışlar. İçlerinden sadece bir tanesi inatla ve yılmadan kuleye tırmanmaya çalışıyormuş.

Seyirciler bağıryorlarmış:

“...Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!”

Sonunda bir tanesi hariç diğer kurbağaların hepsinin ümitleri kırılmış ve bırakmışlar. Ama kalan son kurbağa büyük bir gayret ile mücadele ederek kulenin tepesine çıkmayı başarmış. Diğerleri hayret içinde bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve sormuş bu işi nasıl başardın diye.

O anda farkına varmışlar ki... Kuleye çıkan kurbağa sağırmış!

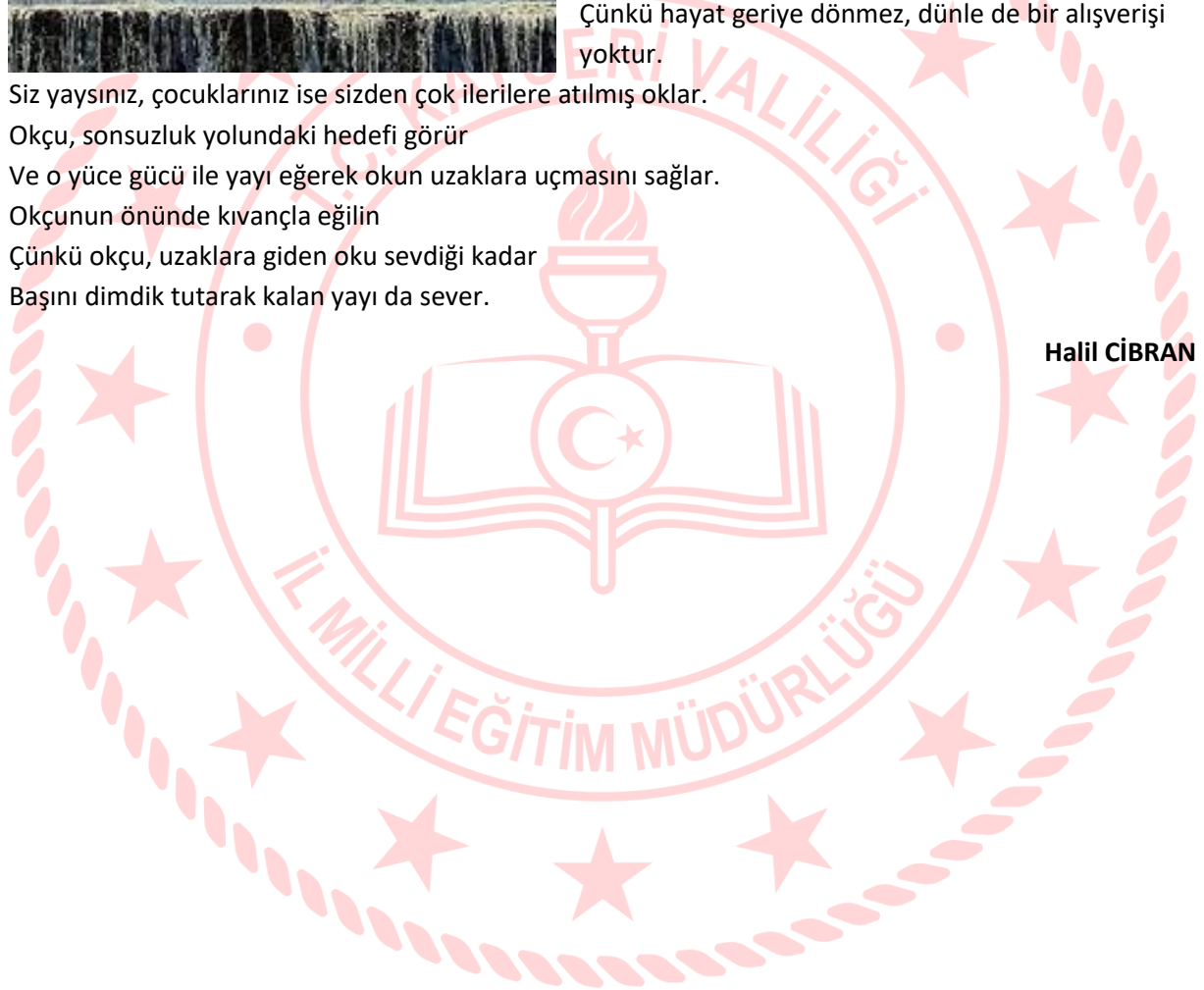
ÇOCUKLAR

Çocuklarınız sizin çocuklarınız değil,
Onlar kendi yolunu izleyen Hayat'ın oğulları ve kızları.
Sizin aracılığınızla geldiler ama sizden gelmediler
Ve sizinle birlikte olsalar da sizin değiller.
Onlara sevginizi verebilirsiniz, düşüncelerinizi değil.
Çünkü onların da kendi düşünceleri vardır.
Bedenlerini tutabilirsiniz, ruhlarını değil.
Çünkü ruhlar yarındadır,
Siz ise yarını düşlerinizde bile göremezsiniz.
Siz onlar gibi olmaya çalışabilirsiniz ama sakın onları
Kendiniz gibi olmaya zorlamayın.
Çünkü hayat geriye dönmez, dünle de bir alışverişi
yoktur.

Siz yaysınız, çocuklarınız ise sizden çok ilerilere atılmış oklar.
Okçu, sonsuzluk yolundaki hedefi görür
Ve o yüce gücü ile yayı eğerek okun uzaklara uçmasını sağlar.
Okçunun önünde kıvançla eğilin
Çünkü okçu, uzaklara giden oku sevdiği kadar
Başını dimdik tutarak kalan yayı da sever.

Halil CİBRAN

ZORLUKLARDAN GELEN BAŞARI

Okyanusun dibinde yatan bir istiridye, su üzerinden akıp geçsin diye kabuğunu açmış. Su içinden geçerken, solungaçları yiyecekleri toplayıp midesine gönderiyormuş.

Aniden, yakındaki bir balık, bir kuyruk darbesiyle kum ve çamur fırtınası yaratmış. İstiridye de kumdan nefret edermiş; zira kum öylesine pürüzlüymüş, kabuğunun içine bir kum tanesi kaçsa son derece rahatsız olurmuş. İstiridye derhal kabuğunu kapatmış; sert ve pürüzlü bir kum taneciği içeri girip, iç derisi ile kabuğu arasına yerleşmiş.

Aman Allah'ım, şu kum tanesi istiridyeyi ne de çok rahatsız ediyormuş. Ama kabuğunun içini kaplaması için kendine verilmiş olan salgı hücrelerini derhal çalıştırarak, minik kum tanesinin üstünü kaplamaya başlamış; ta ki, nefis, parlak ve düzgün bir örtü oluşuna kadar... İstiridye yıllar yılı minik kum taneciğinin üstüne katlar eklemeğe devam etmiş ve sonunda müthiş, güzel, parlak ve son derece değerli bir inci oluşmuş.

Bazen karşılaştığımız problemler bu kum taneciğine benzer, bizi rahatsız ederler ve niye bizi bu derece eziyet çektirip asabileştirdiklerine şaşarız; fakat azmin getirdiği cesaret ve kuvvetle, sorunlarımızın ve zayıflıklarımızın üstesinden geliriz. Daha alçakgönüllü, dualarımızda daha ısrarlı, çevremizdekilere daha yakın, aha akıllı ve sorunlarımıza karşı daha dayanıklı hale geliriz. Gizli bir gücün yardımı ile birden yaşamımızdaki pürüzlü kum tanecikleri, size kuvvet ve güç veren değerli incilere dönüşür ve birçoğumuza ümit ve ilham kaynağı oluştururlar.

Bazen karşılaştığımız problemler bu kum taneciğine benzer, bizi rahatsız ederler ve niye bizi bu derece eziyet çektirip asabileştirdiklerine şaşarız; fakat azmin getirdiği cesaret ve kuvvetle, sorunlarımızın ve zayıflıklarımızın üstesinden geliriz. Daha alçakgönüllü, dualarımızda daha ısrarlı, çevremizdekilere daha yakın, aha akıllı ve sorunlarımıza karşı daha dayanıklı hale geliriz. Gizli bir gücün yardımı ile birden yaşamımızdaki pürüzlü kum tanecikleri, size kuvvet ve güç veren değerli incilere dönüşür ve birçoğumuza ümit ve ilham kaynağı oluştururlar.

BİLGE VE KÖPEK

Bir bilge, bir göletin başında oturmaktadır. Susuzluktan kırılan bir köpeğin devamlı olarak gölete kadar gelip, tam su içecekken kaçması dikkatini çeker. Dikkatle izler olayı. Köpek susamıştır ama gölete geldiğinde sudaki yansımasını görüp korkmaktadır. Bu yüzden de suyu içmeden kaçmaktadır. Sonunda köpek

susuzluğa dayanamayıp kendini gölete atar ve kendi yansımasını görmediği için suyu içer. O anda bilge düşünür:

-Benim bundan öğrendiğim şu oldu, der.

-Bir insanın istekleri ile arasındaki engel, çoğu zaman kendi içinde büyüttüğü korkulardır. Kendi içinde büyüttüğü engellerdir. İnsan bunu aşarsa, istediklerini elde edebilir.

İnsan, biraz daha düşününce, aslında gerçek öğrendiği şeyin bundan farklı olduğunu görür. Asıl öğrendiği şey, insanın bir bilge bile olsa bir köpekten öğrenebileceği bilginin var olduğudur. Bu yüzden ne varsa paylaş, senden de öğrenilecek bir şeyler vardır diğer insanlar için...

Her insanın bir hikâyesi ve söyleyecek bir sözü mutlaka vardır.

BEYAZ AT VE HÜKÜMDAR

Hükümdarın birinin beyaz bir atı varmış. Hükümdar, bu atını çok severmiş. Bir gün bütün maiyetinin ("kendi adamlarının") hazır bulunduğu bir sırada:

- Bu beyaz atımın ölüm haberini getirenin kafasını uçurabilirim. Çok dikkatli olun. Çünkü bu beyaz atı canım kadar seviyorum. Onun ölüm haberi bende kriz geçirebilir, demiş.

Günün birinde, her şeyin eceli gibi beyaz atın da eceli gelir. Ve beyaz at ölür. Hükümdarın adamlarında bir telaştır kopar. Kimse cesaret edemez ki, beyaz atın ölümünü hükümdara haber versinler. Seyis başı, düşünür taşınır, olacak gibi değil. Ben gidip hükümdara haber vereceğim. Öyle olsa da, böyle olsa da bizim kafa gidecek, der. Ve Seyis başı, hükümdarın huzuruna çıkar:

- Hükümdarım, der. Sizin beyaz at var ya!

- Evet der, Hükümdar. Seyis başı:

- O, yatmış, ayaklarını dikmiş, gözlerini yummuş, karnı şişmiş, hiç nefes almıyor, der.

Hükümdar:

- Seyis başı, seyis başı! Desene, bizim beyaz at öldü!

Seyis başı:

- Aman hükümdarım! Ben demedim, siz dediniz hükümdarım, siz dediniz der ve kafayı kurtarır.

Söyleme şeklimiz birçok şeyi değiştirir.

TAHTADAKİ ÇİVİ

Kötü karakterli bir genç varmış. Bir gün babası ona çivilerle dolu bir torba vermiş. "Arkadaşların ile tartışıp kavga ettiğin zaman her sefer bu tahta perdeye bir çivi çak." demiş.

Genç, birinci (ilk) günde tahta perdeye 37 çivi çakmış. Sonraki haftalarda kendi kendine kontrol etmeye çalışmış ve geçen her günde daha az çivi çakmış. Nihayet bir gün gelmiş ki hiç çivi çakmamış.

Babasına gidip söylemiş. Babası onu yeniden tahta perdenin önüne götürmüştü. Genç "Bugünden başlayarak, tartışmayıp kavga etmediğin her gün için tahta perdelerden bir çivi çıkart (sök)." demiş.

Günler geçmiş. Bir gün gelmiş ki her çivi çıkarılmış.

Babası ona "Aferin, iyi davrandın ama bu tahta perdeye dikkatli bak. Artık çok delik var. Artık geçmişteki gibi güzel olmayacak." demiş.

Arkadaşlarla tartışıp kavga edildiği zaman kötü kelimeler söylenilir. Her kötü kelime bir yara (delik) bırakır. Arkadaşına bin defa kendisini affettiğini söyleyebilirsin ama bu delik aynen kalacaktır (kapanmayacaktır).

METRODAKİ KEMANCI

(SOSYAL DENEY)

Ocak ayının soğuk bir sabahında bir adam Washington DC metrosunda oturdu ve keman çalmaya başladı. Bach'ın altı parçasını 45 dakika çaldı. İşe gidiş zamanı olduğu için, bu kırk beş dakika içinde, metrodan binlerce insan geçti.

Keman çalınmaya başladıktan üç dakika sonra orta yaşlı bir bey metroda bir müzisyenin olduğunun farkına vardı. Yürüyüşünü yavaşlattı ve birkaç saniye durdu ve sonra geç kalmamak için hızlanarak yoluna devam etti.

Ondan bir dakika sonra kemancı ilk bir dolarlık bahşişini aldı: bahşışı bırakan kadın parayı kutuya attı ve durmadan yürümeye devam ederek oradan uzaklaştı.

Birkaç dakika sonra, biri duvara yaslandı tam dinlemeye başlayacaktı ki, saatine baktı ve dinlemekten vazgeçerek yürüyerek oradan uzaklaştı. Herhalde işine geç kalmış biriydi.

Kemancıya en çok dikkat eden 3 yaşındaki bir oğlan çocuğuydu. Annesi onu çekiştirmeye devam etti, annesinin tüm çekiştirmesine rağmen çocuk durdu ve kemancıya baktı. Annesi çocuğu daha güçlü çekmeye başladı, çocuk yürüdü ama kafası geriye dönüktü ve sürekli kemancıya bakıyordu. Birçok çocuk bu davranışta bulundu; ama hepsi anneleri tarafından çekiştirilerek oradan uzaklaştırıldı.

Kemancının çaldığı 45 dakika içinde yalnız 6 kişi biraz durdu ve çalınan parçaları dinledi. Yirmi kadar kişi kutuya para attı ama normal yürüyüşlerine devam ettiler. Kemancı çalmasını bitirdiği zaman kimse çöken sessizliğin farkına varmadı. Ne alkışlayan oldu, ne de herhangi bir takdir ifade eden söz.

Hiç kimse bu kemancının dünyanın en iyi müzisyenlerinden biri olan Joshua Bell olduğunu bilmiyordu, O keman için yazılmış dünyanın en zor parçalarını, değeri 3,5 milyon dolar olan kemanyla çalmaktaydı.

Metroda keman çalmadan iki gün önce Joshua Bell Bostan'da bir konser vermişti; bütün biletler satılmıştı ve bir biletin ortalama değeri yüz dolardı.

Bu gerçek bir öyküdür. Joshua Bell'in metro istasyonunda çalmasını Washington Post gazetesi, "sosyal algılamada öncelikler" üzerine bir deney olarak organize etmişti.

- Hiç beklemediğimiz anda ve hiç beklemediğimiz ortamlarda karşımıza çıkan güzelliklerin farkına varabilir miyiz?

- Durup bu güzelliklerin tadına varabilir miyiz?

- Beklenmedik bir bağlamda gerçek bir yeteneğin farkına varabilir miyiz?

BAMBU AĞACININ HİKÂYESİ

Önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrenilir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. İkinci yıl tohum yeniden sulanıp gübrenilir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez. Üçüncü yıl tohum yine sulanır ve gübrenilir. Ancak bambu ağacı yine filiz vermez. Dördüncü yıl tohum yine sulanır, gübrenilir. İnatçı tohum bu yılda filiz vermez.

Çinliler büyük bir sabır ile beşinci yılda da bambu tohumuna su ve gübre verme işine devam ederler.

Veee, nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu tohumu yeşermeye başlar. Ondan sonra da altı hafta gibi kısa bir sürede bambu ağacı yaklaşık 27 metreye ulaşır.

Sevgili Anne Babalar ve Öğretmenler;

Çocuklarımızın gelişimi de bambu ağacının gelişimine benzer. Çocuklara olumlu adımlar attığımızda bazen hemen sonuç verebilir bazen de aylar alabilir. Bazen de öyle davranış oluşturma süreçleri olur ki aynı bambu ağacının hikâyesinde olduğu gibi birkaç yıl sürebilir.

Anne-babalar olarak her zaman sabırlı olduğumuzda ve olumlu tutumlar gösterdiğimizde çocuklardan beklediğimiz güzel davranışların sonuçlarını görebiliriz.

KURABIYE HIRSIZI

Bir gece, kadının biri havaalanında bekliyordu. Uçağının kalkmasına daha epeyce zaman vardı. Havaalanındaki dükkândan bir kitap ve bir paket kurabiye alıp kendisine oturacak bir yer buldu. Kendisini kitabına kaptırmış olmasına rağmen, yanında oturan adamın olabildiğince cüretkâr bir şekilde aralarında duran paketten birer kurabiye aldığını fark

etti; ne kadar görmezden gelse de. Bir taraftan kitabını okuyup kurabiyesini yerken, bir taraftan da gözü saatteydi. Kurabiye hırsızı kurabiyeleri yavaş tüketirken, kadının kulağı da saat tiktaklarındaydı; ama tik taklar sinirlenmesini yine de engellemiyordu. Kendi kendine düşünüyordu; Kibar bir insan olmasaydım, şu adamın gözünü morartırdım! Her kurabiyeye uzandığında, adam da elini uzatıyordu. Sonunda pakette tek bir kurabiye kalınca, “Bakalım şimdi ne yapacak?” dedi kendi kendine.

Adam yüzünden asabi bir gülümsemeyle son kurabiyeye uzandı ve kurabiyeyi ikiye böldü. Kadın kurabiyeyi adamın elinden kapar gibi aldı: “Aman Tanrım, ne cüretkâr ve ne kaba adam; üstelik bir teşekkür bile etmiyor!” diye düşündü. Hayatında bu kadar sinirlendiğini anımsamıyordu. Uçağın kalkacağı anons edilince, derin bir nefes aldı ve rahatladı. Eşyalarını topladı ve çıkış kapısına yürüdü. Kurabiye hırsızına dönüp bakmadı bile. Uçağa bindi ve rahat koltuğuna oturdu. Daha sonra kitabını almak üzere çantasına uzandı.

Birden gözleri şaşkınlıkla açıldı. Gözlerinin önünde bir paket kurabiye duruyordu! Çaresizlik içinde inledi. Bunlar benim kurabiyelimse eğer; ötekiler de onundu ve benimle her bir kurabiyesini paylaştı! Üzüntüyle, özür dilemek için çok geç kaldığını anladı. Kaba ve cüretkâr olan kurabiye hırsızı kendisiydi

BAŞARININ SIRRI

Amerika’da bir mucit profesöre, kendisini diğer insanlardan farklı kılan sebebi soruyorlar, başarısının sırrını söylemesini istiyorlar. Çok ilginç bir cevap veriyor:

“Başarımla ilgili annemin 6 yaşımıdayken bana söylediği bir tavadır. 6 yaşımıdayken buzdolabından süt alırken süt şişesini düşürüp kırdım.

Annem olayı görünce beni dövmedi, kızmadı.

Aaaa Henri süttten ne güzel bir göl oluşturmuşsun. Bu gölde benimle biraz oynamak ister misin?”

Bir süre oynadıktan sonra annem:

“Biliyor musun Henri, herkes kendi yaptığı şeyleri kendisi toplamalıdır. Şimdi bu süt gölünü temizlemek için benden sünger mi istersin, havlu mu ?”

Elimden geldiğince dökülen sütü temizledikten sonra annem beni bahçeye çıkardı. Süt şişesinin, düşürmeden nasıl taşınacağını bana gösterdi. Bu olay benim diğer insanlardan farklı olmamı sağlamıştır”

Evet, mucit profesör başarısının sırrını bu şekilde ifade ediyor. Bu olay sadece ona mahsus bir özellik değildir. Onun annesi büyük bir eğitimidir. Çocuğunun kendisine olan güven duygusunu yıkmadan bir şey öğretmiştir.

4 MAHALLELİ KASABA

Küçük bir kasabanın dört ayrı mahallesi varmış. Birinci mahallede Evet ama'lar yaşıyormuş. Evet, ama'lar ne yapılması gerektiğini bildiklerini düşünürlermiş. Yapma zamanı geldiğinde ise "evet, ama" diye cevap verirlermiş. Cevapları hep yanlış olurmuş. Suçu başkalarına atmakta da ustaymışlar.

İkinci mahallede Yapıcam'lar yaşarmış. Ne yapacaklarını bilirlermiş. Kendilerini yapacakları şeye adım adım hazırlarlar, ama yapacakları sırada şanslarını kaçırdıklarının farkına varırlarmış. Bu mahallede insanların dizleri dövülmeğe yara bere içindeymiş. Yaşamı ertelemek için verdikleri kararı bile ertelerlermiş. Üçüncü mahallede yaşayan Keşkeci'lerin, hayatı algılama güçleri mükemmelmış. Neyin yapılması gerektiğini daima en isabetli şekilde bilirlermiş ama her şey olup bittikten sonra. Keşke'cilerin de başları kanarmış hep, duvarlara vurmaktan!

Kasabanın en yeşil bölgesinde, en güzel evlerin olduğu mahallede ise İyi ki yaptım'lar oturmuş. Keşkeci'ler bu mahallede yürüyüşe çıkar, etrafa hayranlıkla bakarlar. Yapıcam'lar Keşkeci'lerle birlikte bu mahallede yürüyüşe çıkmak ister ama bir türlü fırsat bulamazlar.

Evet, ama'lar ise mahallenin güzelliğini görmek yerine, ağaçların gölgelerinin yeterince geniş olmadığından, güneşin daha erken saatte doğması gerektiğinden şikâyet ederlermiş. İyi ki yaptım mahallesindeki insanların kusuru da, beyinlerinde mazeret üretme merkezlerinin olmayışymış!

DOKTORUN KIZI

Dr. Paul Ruskin, Amerikan Tıp Birliđi Dergisindeki bir makalesinde, bir yanlış anlamının, insana nasıl tamamen farklı bir perspektif kazandıracakını anlatmaktadır.

Dr. Ruskin, öğrencilerine yaşlanmanın psikolojik belirtilerini öğretirken, onlara şu olayı okur:

Hasta ne konuşuyor, ne de söylenenleri anlıyor.
Bazen saatlerce anlaşılmaz şeyler geveliyor.

Zaman, yer ya da kişi kavramı yok.

Yalnız nasıl oluyorsa, kendi adı söylendiğinde tepki veriyor.

Son altı aydır onun yanındayım; ne görünüşü için bir çaba sarf ediyor ne de bakım yapılırken yardımcı oluyor.

Onu hep başkaları besliyor, yıkıyor ve giydiriyor.

Dişleri yok, yiyeceklerin püre halinde verilmesi gerekiyor.

Gömleđi salyalarından dolayı sürekli leke içinde.

Yürümüyor.

Uykusu sürekli düzensiz.

Gece yarısı uyanıp çığlıklarıyla herkesi uyandırıyor.

Çoğu zaman mutlu ve sevecen, fakat bazen ortada bir sebep yokken sinirleniyor.

Biri gelip onu yatıştırana kadar da feryat figan bağırıyor.

Bu olayı okuduktan sonra Ruskin, öğrencilerine böyle birinin bakımını üstlenmek isteyip istemediklerini sorar. Öğrenciler yapamayacaklarını söyler. Ruskin ise kendisinin bunu büyük bir zevkle yaptığını söyleyince, öğrenciler şaşırırlar.

Daha sonra Ruskin, hastasının fotoğrafını dolaştırmaya başlar. Fotoğraftaki, doktorun 6 aylık kızıdır.

Dr. Ruskin Amerikan Tıp Birliđi Dergisindeki makalesinde, “yanlış anlamının, insana nasıl farklı bir bakış açısı kazandırdığını” anlatmaktadır.

DÜNYANIN YEDİ HARİKASI

Chicago' da bir ortaokulda öğrenciler Dünyanın Yedi Harikası konusunu işliyorlardı. Dersin sonunda öğretmen öğrencilerden Dünyanın 7 harikası olduğunu düşündükleri şeyleri bir liste yaparak yazmalarını istedi. Biraz anlaşmazlıklar olduysa da sonunda çoğunluk aşağıdakiler üzerinde uzlaşmaya vardı.

1. Mısır'daki Piramitler
2. Hindistan'daki Taç Mahal
3. Arizona'daki Büyük Kanyon
4. Panama kanalı
5. Empire State Binası
6. St. Peter Bazilikası
7. Çin Seddi

Öğretmen listeleri toplarken öğrencilerden birinin, sessiz bir kız öğrencinin, kâğıdını vermediğini fark etti. Yanına yaklaştı ve bir sorun olup olmadığını sordu. Küçük kız:

"Evet, o kadar çok var ki, karar vermekte zorlanıyorum" diye cevap verdi.

Öğretmen: "Yazdıklarını bize oku, belki sana yardımcı olabiliriz" dedi.

Küçük kız biraz tereddüt ettikten sonra saymaya başladı:

"Bence Dünyanın 7 harikası:

1. Dokunmak
2. Tatmak
3. Görmek
4. İşitmek"

Burada biraz tereddüt ettikten sonra devam etti:

- "5.Hissetmek
6. Gülmek
7. Ve sevmektir."

Sınıfta büyük bir sessizlik oldu, o an bir toplu iğne yere düşse sesi duyulabilirdi.

Bu öykü bize basit ve sıradan sayarak önemsemediğimiz şeylerin aslında dünyanın en muhteşem şeyleri olduğunu ve onları yaşamak için uzun yolculuklar yapmamıza gerek olmadığını ne güzel hatırlatıyor.

Hepimiz bize bahşedilen bu harika hediyelerin kıymetini bilelim...

“PULSUZ DİLEKÇE”

"Sevgili anneciğim, babacığım;

Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim: Sürekli bir büyüme ve değişme içindeyim. Sizin çocuğunuz olsam da sizden ayrı bir kişilik geliştiriyorum. Beni tanımaya ve anlamaya çalışın.

Deneme ile öğrenirim. Bana ayak uydurmakta güçlük çekebilirsiniz. Oyunda, arkadaşlıkta ve uğraşlarımda özgürlük tanıyın. Beni her yerde, her zaman koruyup kollamayın.

Davranışlarımla sonuçları kendim görürsem daha iyi öğrenirim. Bırakın kendi işimi kendim göreyim. Büyüdüğümü başka nasıl anlarım?

Büyüme için çok istiyorsam da ara sıra yaşımdan küçük davranmaktan kendimi alamıyorum. Bunu önemsemeyin. Ama siz beni şımartmayın. Hep çocuk kalmak isterim sonra. Her istediğimi elde edemeyeceğimi biliyorum. Ancak siz verdikçe almam edemiyorum. Bana yerli yersiz söz de vermeyin. Sözünüzü tutamayınca sizlere güvenim azalıyor. Bana kesin ve kararlı davranmaktan çekinmeyin. Yoldan saptığımı görünce beni sınırlayın. Koyduğunuz kurallar ve yasakların hepsini beğendiğimi söyleyemem. Ancak, hiç kısıtlanmayınca ne yapacağımı şaşırıyorum. Tutarsız davrandığınızı görünce hem bocalıyor, hem de bundan yararlanmadan edemiyorum.

Öğütlerinizden çok davranışlarınızdan etkilendiğimi unutmayın. Beni eğitirken ara sıra yanlışlar yapabilirsiniz. Bunları çabuk unutturun. Ancak birbirinize saygı ve sevginizin azaldığını görmek beni yaralar ve sürekli tedirgin eder. Çok konuşup çok bağırmanın yüksek sesle söylenenleri pek duymam. Yumuşak ve kesin sözler bende daha iyi iz bırakır.

"Ben senin yaşında iken..." diye başlayan söylevleri hep kulak ardına atarım. Küçük yanlışlarımı büyük suçmuş gibi başıma kakmayın. Bana yanlışın payı bırakın. Beni, korkutup sindirerek, suçluluk duygusu aşılılarak uslandırmaya çalışmayın. Yaramazlıklarım için beni kötü çocukmuşum gibi yargılamayın. Yanlış davranışım üzerinde durup düzeltin.

Ceza vermeden önce beni dinleyin. Suçumu aşmadığı sürece cezama katlanabilirim. Beni dinleyin. Öğrenmeye en yatkın olduğum anlar, soru sorduğum anlardır. Açıklamalarınız kısa ve öz olsun. Beni yeteneklerimin üstünde işlere zorlamayın. Ama başarabileceğim işleri yapmamı bekleyin.

Bana güvendiğinizi belli edin. Beni destekleyin; hiç değilse çabamı övün. Beni başkalarıyla karşılaştırmayın; umutsuzluğa kapılıyorum. Benden yaşımın üstünde olgunluk beklemeyin. Bütün kuralları birden öğretmeye kalkmayın; bana süre tanıyın.

Yüzde yüz dürüst davranmadığımı görünce ürkülmeyin. Beni köşeye sıkıştırmayın; yalana sığınmak zorunda kalırım.

Sizi çok bunaltsam bile soğukkanlılığınızı yitirmeyin. Kızgınlığınızı haklı görebilirim, ama beni aşağılamayın.

Hele başkalarının yanında onurumu kırmayın. Unutmayın ki ben de sizi yabancıların önünde güç durumlara düşürebilirim.

Bana haksızlık ettiğinizi anlayınca açıklamaktan çekinmeyin. Özür dileyişiniz size olan sevgimi azaltmaz; tersine, beni size daha çok yaklaştırır.

Aslında ben sizleri olduğunuzdan daha iyi görüyorum. Bana kendinizi yanılmaz ve erişilmez göstermeye çabalamayın. Yanıldığınızı görünce üzüntüm büyük olur.

Biliyorum, ara sıra sizi üzüyor, belki de düş kırıklığına uğrattıyorum. Bana verdikleriniz yanında benden istediklerinizin çok olmadığını da biliyorum.

Yukarıda sıraladığım istekler size çok geldiyse birçoğundan vazgeçebilirim; yeter ki beni ben olarak seveceğinize olan inancım sarsılmasın.

Benden "**Örnek çocuk**" olmamı istemezseniz, ben de sizden kusursuz ana-baba olmanızı beklemem. Sevecen ve anlayışlı olmanız bana yeter.

Sizin çocuğunuz olarak doğmak elimde değildi.

Ama seçme hakkım olsaydı, sizden başka kimsenin çocuğu olmak istemezdim.

Sevgiler,
Çocuğunuz."

